

საქმე N330210014554732

საქართველოს უზენაესი სასამართლო

გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა

საქართველოს სახელით

საქმე №ას-271-271-2018

13 ივლისი, 2018 წელი,

ას-271-271-2018 კ-----ი

ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ეკატერინე გასიტაშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
მოსამართლეები: პაატა ქათამაძე,
ბესარიონ ალავეძე

საქმის განხილვის ფორმა _ ზეპირი განხილვა

სხდომის მდივანი - ლელა სანიკიძე

პირველი კასატორი – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი
განვითარების სამინისტრო (მოპასუხე)

წარმომადგენელი - მ--- კ-----ი

მეორე კასატორი – სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო
(მოპასუხე)

წარმომადგენელი - ს----- ა-----ე

მოწინააღმდეგე მხარე – ვ----- კ-----ი (მოსარჩელე)

წარმომადგენელი - ი----- მ-----ე

თავდაპირველი მოპასუხეები - გ----- გ-----ე, ი----- ხ-----ი
მოწინააღმდეგე მხარე – ვ----- კ-----ი (მოსარჩელე)

წარმომადგენელი - ი----- მ-----ე

თავდაპირველი მოპასუხეები - გ----- გ-----ე, ი----- ხ-----ი

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 27 ნოემბრის განჩინება

კასატორების მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა

დავის საგანი – გარიგების ბათილად ცნობა

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი :

1. ვ----- ვ-----ი (**შემდეგში: მოსარჩელე**) 2012 წლის 9 აპრილს დააკავეს და 11 აპრილს ბრალი წარუდგინეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 338-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით, რაც ითვალისწინებს ბრალდებას, რომ პირმა ჩაიდინა მოხელის მიერ პირდაპირ ფულის მოთხოვნა თავის სასარგებლოდ, რათა ამ მოხელემ თანამდებობრივი უფლებამოსილების შესრულებისას, ქრთამის მიმცემის სასარგებლოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება ან გამოიყენოს თავისი თანამდებობრივი ავტორიტეტი ანალოგიური მიზნის მისაღწევად, წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ, დიდი ოდენობით (ტ. 1, ს.ფ. 59-62). მოსარჩელის მიმართ სისხლის სამართლის საქმეზე გამოძიებას აწარმოებდა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს გენერალური ინსპექციის განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საქმეთა გამომძიებელი - გ----- გ-----ე (**შემდეგში: თავდაპირველი მოპასუხე**).
2. პატიმრობისა და დახურული თავისუფლების აღკვეთის შერეული ტიპის №8 დაწესებულების დირექტორმა, 2012 წლის 23 აპრილს, დაამოწმა მინდობილობა, სანოტარო მოქმედების რეგისტრაციის №120413379, რომლის მიხედვითაც მოსარჩელე თავის მეუღლეს - ი----- ხ-----ს (**შემდეგში: მოსარჩელის მეუღლე**) ანიჭებდა უფლებამოსილებას, სახელმწიფოსათვის უსასყიდლოდ გადაეცა უძრავი ქონება (**შემდეგში: სადავო უძრავი ქონება**), მდებარე ქ. თბილისში, კახეთის გზატკეცილი №34ბ, 46.90 კვ. მეტრი არასაცხოვრებელი ფართი (სხვენი), საკადასტრო კოდი - № 0----- (ტ.1, ს.ფ.72-73).

3. იმავე დღეს - 2012 წლის 23 აპრილს გაფორმდა უძრავი ქონების სახელმწიფოს საკუთრებაში უსასყიდლოდ გადაცემის, ჩუქების ხელშეკრულება. სახელმწიფოს **საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო (შემდეგში: პირველი მოპასუხე, სამინისტრო, პირველი აპელანტი, პირველი კასატორი)** წარმოადგენდა (ტ.1.ს.ფ. 74-77), აღნიშნული ხელშეკრულების საფუძველზე საჯარო რეესტრიდან გაიცა ამონაწერი, რომლის მიხედვით, ზემოხსენებული უძრავი ქონების მესაკუთრედ სახელმწიფო აღირიცხა (ტ.1, ს.ფ.78-81).
4. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 25 ივნისის განაჩენით დამტკიცდა საპროცესო შეთანხმება. განაჩენით დამატებითი სასჯელის სახით განსაზღვრული ჯარიმა - 10 000 ლარი მოსარჩელემ სრულად გადაიხადა (ტ. 1, ს.ფ. 82-90).
5. ზემოხსენებული განაჩენის გამოტანიდან ორი დღის შემდეგ, სახელმწიფომ 2012 წლის 27 ივნისს სიმბოლურ ფასად, ერთ ლარად, სადავო უძრავი ქონება გადასცა **თავდაპირველ მოპასუხეს**, ამასთან, უძრავ ნივთს შეეცვალა საკადასტრო კოდი, მიენიჭა № 0----- და თავდაპირველ მოპასუხეს შეეზღუდა საკუთრების უფლება იმ პირობით, რომ მას ეკრძალებოდა სამი წლის განმავლობაში ფართის გასხვისება. აღნიშნული შეზღუდვა მხარეებმა გააუქმეს 2012 წლის 11 ოქტომბერს და თავდაპირველმა მოპასუხემ სადავო უძრავი ქონება აჩუქა მეუღლეს - **მ----- გ-----ეს** (შემდეგში: თავდაპირველი მოპასუხის მეუღლე; ტ.1, ს.ფ.91-100).

6. სარჩელის საფუძვლები

- 6.1 მოსარჩელემ 2014 წლის 23 ივლისს სარჩელი აღძრა ოთხი მოპასუხის: თავდაპირველი მოპასუხისა და მისი მეუღლის, ასევე- პირველი მოპასუხისა და სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს (შემდეგში: სააგენტო, მეორე მოპასუხე, მეორე აპელანტი, მეორე კასატორი) წინააღმდეგ და მოითხოვა:
 1. 2012 წლის 23 აპრილს გაცემული მინდობილობის ბათილად ცნობა (იხ. წინამდებარე განჩინების მე-2 პუნქტი);
 2. 2012 წლის 23 აპრილს მოსარჩელესა და სამინისტროს შორის დადებული ხელშეკრულების ბათილად ცნობა (იხ. წინამდებარე განჩინების მე-3 პუნქტი);
 3. 2012 წლის 27 ივნისს სახელმწიფოსა და თავდაპირველ მოპასუხეს შორის დადებული ხელშეკრულების ბათილად ცნობა (იხ. წინამდებარე განჩინების მე-5

პუნქტი);

6.2 მოსარჩელემ მიუთითა წინამდებარე განჩინების 1-5 პუნქტებზე და განმარტა, რომ მის მიმართ იძულება განხორციელდა, სახელმწიფოსათვის სადავო ქონების უსასყიდლოდ გადაცემა არ მომხდარა მოსარჩელის თავისუფალი ნების გამოვლენის საფუძველზე (იხ. დაზუსტებული სარჩელი - ტ.1, ს.ფ.308-321).

7. მოპასუხეთა შესაგებელი

7.1 სააგენტომ და სამინისტრომ წერილობით წარდგენილი შესაგებლით სარჩელი არ ცნეს, მოსარჩელის მოთხოვნების უსაფუძვლობაზე მიუთითეს და დამატებით აღნიშნეს, რომ საქმეში არ არსებობდა რაიმე სახის მტკიცებულება, რომლითაც მოსარჩელის იძულება დადასტურდებოდა. მოპასუხეთა მტკიცებით, მოსარჩელემ თანამდებობის ბოროტად გამოყენებით კანონსაწინააღმდეგო მოქმედებები განხორციელა, შესაბამისად, უძრავი ქონების სახელმწიფოსათვის დაბრუნება მის მორალურ ვალდებულებასაც კი წარმოადგენდა.

7.2 სარჩელი არ ცნო აგრეთვე, თავდაპირველმა მოპასუხემ და აღნიშნა, რომ მოსარჩელე იძულებისა და მუქარის ფაქტებს ვერ ადასტურებდა.

7.3 მოპასუხეებმა სასარჩელო მოთხოვნის ხანდაზმულობაზეც მიუთითეს და აღნიშნეს, რომ იძულებით დადებული გარიგებებისათვის დადგენილი ხანდაზმულობის ერთწლიანი ვადა გაშვებული იყო, შესაბამისად მოთხოვნა, უსაფუძვლობისა და ხანდაზმულობის გამო, არ უნდა დაკმაყოფილებულიყო.

8. თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება და დასკვნები

8.1 თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 28 ივლისის განჩინებით სარჩელი სამინისტროს, სააგენტოს, თავდაპირველი მოპასუხისა და მისი მეუღლის მიმართ, **პირველ მოპასუხესა და თავდაპირველ მოპასუხეს შორის 2012 წლის 27 ივნისს დადებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ბათილად ცნობის ნაწილში**, არ იქნა მიღებული წარმოებაში.

8.1.1 სასამართლომ საქართველოს კონსტიტუციის 42-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-16 მუხლის, საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (შემდეგში: სსსკ) მე-11 მუხლის საფუძველზე განმარტა, რომ აღნიშნულ ნაწილში სასარჩელო მოთხოვნა ადმინისტრაციული სამართალწარმოების წესით განსახილველ

დავას წარმოადგენდა(იხ. ტ.1, ს.ფ. 121-127).

8.2 თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 22 მარტის გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი წინამდებარე განჩინების მე-2 და მე-3 პუნქტებში დასახელებული მინდობილობა და ხელშეკრულება.

8.3 სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის (შემდეგში: სსკ) 54-ე, 85-ე, 978-ე, 979-ე მუხლებით და დადგენილად მიიჩნია წინამდებარე განჩინების 1-5 პუნქტებში მითითებული გარემოებები. სასამართლომ განმარტა, მიუხედავად იმისა, რომ საქმეში არ იყო წარდგენილი პირდაპირი მტკიცებულებები მოსარჩელის იძულების ფაქტის დადასტურების თაობაზე, საქმეში არსებული არაპირდაპირი მტკიცებულებები, კერძოდ, წერილობითი მტკიცებულებები და მათში ასახული ფაქტობრივი გარემოებების თანმიმდევრობა - აღკვეთის ღონისძიების შეფარდების დრო, მინდობილობის გაცემის დრო, სახელმწიფოსათვის ქონების გადაცემის დრო, საპროცესო შეთანხმების დრო, ერთობლიობაში მოსარჩელის მხრიდან გარიგების თავისუფალი ნების გარეშე დადებაზე უთიტებდა.

8.4 სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა ჩუქების ხელშეკრულების სამართლებრივ ბუნებაზე და აღნიშნა, რომ გასათვალისწინებელია გამჩუქებლის დამოკიდებულება დასაჩუქრებულის მიმართ, აგრეთვე - მისი მატერიალური მდგომარეობა. აღნიშნული დანაწესის შეფასებით, სასამართლომ დაასკვნა, რომ წინამდებარე შემთხვევა არ იძლეოდა იმგვარი პრეზუმფციის დაშვების საშუალებას, რომ საკუთრების მინდობისა და შემდეგ - ჩუქების ხელშეკრულებები ნებელობითი ხასიათის იყო.

8.5 სასამართლოს განმარტებით, ჩუქების ხელშეკრულების დადებას, როგორც წესი, წინ უძღვის მხარეთა შორის არსებული კეთილგანწყობილი ურთიერთობა, მადლიერება, ერთგვარი მორალური ვალდებულებები. ამდენად, ზემოაღნიშნული გარემოებები ქმნის ჩუქების ხელშეკრულების მნიშვნელოვან მოტივებს. წინამდებარე შემთხვევაში, ვინაიდან აღნიშნული მოტივები არ იკვეთებოდა, ალბათობის მაღალი ხარისხით, არსებობდა გონივრული ეჭვი, რომ ჩუქების ხელშეკრულების გაფორმებისას გამჩუქებელი მის მიმართ განხორციელებული იძულების ქვეშ მოქმედებდა.

8.6 სასამართლომ მტკიცების ტვირთის სტანდარტზე გაამახვილა ყურადღება და აღნიშნა, რომ განსახილველ საქმეში მოსარჩელე უთითებდა სახელმწიფო

ხელისუფლების მაღალჩინოსანთა მხრიდან სახელმწიფო იძულების მექანიზმების არამართლზომიერად გამოყენების თაობაზე, რომლის დადასტურება შესაძლოა ერთმნიშვნელოვნად ვერ მოხერხდეს ამის ამსახველი მტკიცებულებით. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საქალაქო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია მინდობისა და ჩუქების ხელშეკრულებების დადება მოსარჩელის ნების საწინააღმდეგოდ.

8.7 სასამართლომ განმარტა, რომ მოპასუხის მითითება მოსარჩელის მორალურ ვალდებულებაზე ქონების დაბრუნების თაობაზე არ იყო მართებული. სახელმწიფოს მიმართ გამოხატული მადლიერება, რაც კერძო პირის მხრიდან სახელმწიფოსათვის ქონების უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემაში გამოიხატება, არ შეიძლება განხილულ იქნეს მორალური კატეგორიის გარიგებად, რა თქმა უნდა, იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ გარიგების დადების დროისათვის გამჩუქებელთან საპროცესო შეთანხმება ფორმდებოდა. აღნიშნული დასკვნის სიცხადისათვის სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს საქმეზე „გუსინსკი რუსეთის წინააღმდეგ“, სადაც სასამართლომ განმარტა, რომ სისხლისსამართლებრივ პასუხისგებაში მიცემის ეტაპზე სამოქალაქო სამართლებრივი გარიგების დადება, რომელიც დანაშაულით მიყენებული მატერიალური ზიანის ანაზღაურებას არ ემსახურება, მაღალი ალბათობით, ნების თავისუფალი გამოვლენის შედეგს არ წარმოადგენს, რადგან სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლება გარიგების გაფორმების მაპროვოცირებელი გარემოებაა, რაც ნების გამოვლენის თავისუფლებას იმთავითვე გამორიცხავს. აღნიშნულ კონტექსტში მნიშვნელოვანია, აგრეთვე, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე „ნაცვლიშვილი და ტოგონიძე საქართველოს წინააღმდეგ“. სასამართლომ განმარტა, რომ თუ საპროცესო შეთანხმების უკანონოა არ დასტურდება, ქონებრივი პასუხისმგებლობა, რომელიც აღნიშნული საპროცესო შეთანხმების შედეგად დადგა, არ შეიძლება ცალკე იქნეს გამოყოფილი და როგორც პასუხისმგებლობის დამოუკიდებელი სახე, უკანონოდ მიჩნეული. ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ იგივე დასკვნა გააკეთა საქმეზე „გალსთიანი სომხეთის წინააღმდეგ“. შესაბამისად, ევროსასამართლოს მითითებული პრაქტიკის განზოგადების შედეგად საქალაქო სასამართლომ დაასკვნა, რომ იმ შემთხვევაში, თუ ქონებრივი პასუხისმგებლობა საპროცესო შეთანხმების

არსებითი შემადგენელი ნაწილი ან მისი თანმდევი შედეგია, აღნიშნული პასუხისმგებლობა, საპროცესო შეთანხმების კანონიერების პირობებში, არ შეიძლება არამართლზომიერად იქნეს მიჩნეული, მით უფრო, თუ ცალსახად დგინდება, რომ ქონებრივი პასუხისმგებლობა, რომელიც სახელმწიფოსათვის ქონების უსასყიდლოდ გადაცემაში გამოიხატება, სახელმწიფოსათვის დანაშაულით მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას ემსახურება.

8.8 განსახილველ შემთხვევაში ცალსახად დადგინდა რომ მოსარჩელის მხრიდან სახელმწიფოსათვის ქონების ჩუქება იმ დროისათვის, როდესაც მასთან საპროცესო შეთანხმება ფორმდებოდა, არ წარმოადგენდა სახელმწიფოსათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას. ასეთ ვითარებაში კი მაღლიერების ნიშნად სახელმწიფოსათვის ქონების გადაცემა, სასამართლოს შეფასებით, სამოქალაქო სამართლებრივ კონტექსტში ბათილი გარიგებაა.

9 სააპელაციო საჩივრის საფუძვლები

9.1 თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 22 მარტის გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს პირველმა და მეორე მოპასუხეებმა, მოითხოვეს გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა.

9.2 **პირველი აპელანტის მტკიცებით**, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება არ არის დასაბუთებული არც ფაქტობრივი და არც სამართლებრივი თვალსაზრისით; არ იყო გასაზიარებელი მოსარჩელის პოზიცია, იძულებასთან დაკავშირებით, ვინაიდან მან ვერ მიუთითა რაიმე ისეთ გარემოებაზე, რომელიც დაადასტურებდა, ან მიაწინებდა სამართალდამცავი ორგანოების მხრიდან მოსარჩელეზე განხორციელებული ზეწოლის ან მუქარის შესახებ.

9.3 აპელანტის მტკიცებით, სსკ-ის 54-ე მუხლის დისპოზიციიდან გამომდინარე, იძულება ზოგადად არღვევს ნდობისა და კეთილსინდისიერების პრინციპს, მაგრამ იგი ბათილობის დამოუკიდებელი საფუძველია. ასევე, მართალია, იძულებით დადებული გარიგება იმავდროულად ზნეობის საწინააღმდეგოცაა, მაგრამ მისი გაბათილება უნდა მოხდეს სპეციალური

ნორმების და არა ზნეობის საწინააღმდეგო დებულებების საფუძველზე. შესაბამისად, მათზე უნდა გავრცელდეს ხანდაზმულობის არა საერთო, არამედ - სპეციალური ერთწლიანი ვადა. პირველი აპელანტის მითითებით, მოსარჩელის მხრიდან ქონების სახელმწიფოსათვის გადაცემა წარმოადგენდა არა სახელმწიფოს მიერ მოსარჩელის ქონების დაუფლების სტრატეგიის შედეგს, არამედ ამ უკანასკნელის მორალურ, ზნეობრივ ვალდებულებას და, თავისი არსით, იგი ემსახურებოდა მიყენებული ზიანის ნებაყოფლობით კომპენსირებას.

9.4 მეორე აპელანტის პრეტენზიები პირველი აპელანტის სააპელაციო საჩივრის საფუძვლების იდენტურია (იხ. წინამდებარე განჩინების 9.2-9.3 ქვეპუნქტები), კერძოდ, მეორე აპელანტმა აღნიშნა, რომ საგამოძიებო ორგანოთა თანამშრომლების მიერ განხორციელებული მართლსაწინააღმდეგო მოქმედებების დამადასტურებელი მტკიცებულებები საქმეში წარდგენილი არ არის.

10 სააპელაციო სასამართლოს განჩინება და დასკვნები

10.1 თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 27 ნოემბრის განჩინებით აპელანტების სააპელაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდა, უცვლელად დარჩა თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 22 მარტის გადაწყვეტილება.

10.2 სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ უდავოდ დადგენილი გარემოებები (იხ. წინამდებარე განჩინების 1-5 პუნქტები და 8.2 ქვეპუნქტი) და დამატებით განმარტა, რომ მოპასუხეთა სააპელაციო საჩივრებით სადავოდ არის გამხდარი, მოსარჩელის მიერ სადავო ხელშეკრულებაზე გამოვლენილი ნების შესაბამისობა მის ნამდვილ ნებასთან, სამართალდამცავი ორგანოების წარმომადგენლების მხრიდან იძულების, ან ზეწოლის განხორციელების არსებობა, მოთხოვნის განხორციელების შემაფერხებელი შედავების მართებულობა და ამ ნაწილებში გადაწყვეტილების ფაქტობრივ-სამართლებრივი დასაბუთება.

10.3 სააპელაციო სასამართლოს შეფასებით, სადავო გარიგება **ბათილია მართლწინააღმდეგობისა და ამორალურობის საფუძველით** (სსკ-ის 54-ე მუხლი - ბათილია გარიგება, რომელიც არღვევს კანონით დადგენილ წესსა და აკრძალავს, ეწინააღმდეგება საჯარო წესრიგს ან ზნეობის ნორმებს).

10.3.1 სამართალურთიერთობის საფუძველი მორალურად ყოველთვის

გამართლებული უნდა იყოს. აღნიშნული პრინციპი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ისეთი სამართალურთიერთობის არსებობისას, როდესაც ამავე ურთიერთობის მხარეებს შორის ნდობისა და კეთილსინდისიერების სტანდარტი მაღალია. სახელმწიფოს მონაწილეობით დადებული კერძოსამართლებრივი გარიგებების შეცვლების შედეგად, მტკიცების ტვირთი სწორედ სახელმწიფოზე გადადის. სწორედ სახელმწიფომ უნდა ამტკიცოს კერძო პირთან დადებული გარიგების ნამდვილობა, კანონისა და ზნეობის ნორმებთან შესაბამისობა. აღნიშნული დასკვნა ეფუძნება, სახელმწიფოს, როგორც გარიგების ძლიერი მხარის, ვალდებულებას, განსაკუთრებული პასუხისმგებლობით დაიცვას თითოეული პირის ქონებრივი უფლებები. თუმცა, აღნიშნული არ ნიშნავს, რომ შემცირებული გარიგების ბათილობის საფუძვლების მითითებისაგან სრულიად თავისუფლდება.

10.3.2 წინამდებარე შემთხვევაში, რადგან სადავო არაა, რომ ქონების გადაცემა საპროცესო გარიგების შემადგენელ ელემენტს არ წარმოადგენდა, სადავო გარიგება, ზეწოლის არარსებობის პირობებშიც კი ბათილია, როგორც მართლსაწინააღმდეგო და ამორალური, ვინაიდან კანონსაწინააღმდეგოა სახელმწიფო ორგანოს მიერ საჩუქრის მიღება საპროცესო შეთანხმების გაფორმების მიზნით.

10.3.3 ამდენად, სააპელაციო სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ ქვემდგომი სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები ცალსახად მიუთითებდნენ, რომ ჩუქების ხელშეკრულებით დაირღვა, როგორც კანონით დადგენილი წესები და აკრძალვები, ასევე - საჯარო წესრიგი, ვინაიდან გარიგებები დაიდო არა თავისუფალი ნების პირობებში, არამედ - სახელმწიფოსაგან იმის სანაცვალგებოდ, რომ მოსარჩელეს სახელმწიფოსთან საპროცესო გარიგების დადებისათვის მიეღწია.

10.3.4 სასარჩელო მოთხოვნის ხანდაზმულობის თაობაზე აპელანტების პრეტენზიასთან დაკავშირებით, სააპელაციო სასამართლომ განმარტა, რომ გარიგების ამორალურობის საფუძვლით ბათილობის მიმართ, კანონმდებლობა შეცვლების ვადას არ ითვალისწინებს და არც უსაფუძვლო გამდიდრებიდან გამომდინარე უკუმოთხოვნას გააჩნია ასეთი ვადა, შესაბამისად, აპელანტების მითითება მოთხოვნის ხანდაზმულობაზე დაუსაბუთებელი და უსაფუძვლოა.

11 საკასაციო საჩივრის საფუძვლები

- 11.1 სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე, საკასაციო საჩივარი წარადგინეს აპელანტებმა, გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და, ახალი გადაწყვეტილების მიღებით, სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა მოითხოვეს.
- 11.2 კასატორების მტკიცებით, სააპელაციო სასამართლომ არ გამოიყენა კანონი, რომელიც უნდა გამოეყენებინა, და გამოიყენა კანონი რომელიც არ უნდა გამოეყენებინა. კასატორებმა, მათივე სააპელაციო პრეტენზიის იდენტურ გარემოებებზე მიუთითეს და აღნიშნეს, რომ მოსარჩელემ შეცდომების ვადა გაუშვა, ვინაიდან ამ უკანასკნელისავე მითითებით, გარიგება იძულებით დაიდო, ხოლო იძულების მომენტიდან ერთი წელია გასული.
- 11.3 კასატორების განმარტებით, სსკ-ის 54-ე მუხლის დისპოზიცია (იხ. წინამდებარე განჩინების 10.3 ქვეპუნქტი) ბათილობის საერთო წესის გამომნატველი დებულებაა და მხედველობაშია მისაღები, როგორც ყველა ის გარიგება, რომელსაც ბათილობის კანონით გათვალისწინებული საერთო საფუძველი გააჩნია, ისე - ცალკეული გარიგებებისათვის დამახასიათებელი სპეციალური საფუძვლები. შესაბამისად, განსახილველ შემთხვევაზე, ვინაიდან მოსარჩელე უთითებს იძულებაზე, სწორედ ხანდაზმულობის ერთწლიანი ვადა უნდა გავრცელდეს, რაც უკვე გასულია.
- 11.4 კასატორების მოსაზრებით მტკიცებულებები, რომელთაც სასამართლო დაეყრდნო (სასამართლოს მიერ პირისათვის ბრალის წარდგენა, აღკვეთის ღონისძიების სახით პატიმრობის შეფარდება, საქმის სასამართლოში გადაგზავნა, საპროცესო შეთანხმების გაფორმება) არ უნდა იქნეს გამოყენებული ისე, თითქოს „საშუალო გონებრივი შესაძლებლობების მქონე ადამიანის“ გადმოსახედიდან, ზემოაღნიშნული სტრატეგიით, სახელმწიფომ ქონების დაუფლება განახორციელა.
- 11.5 კასატორების მტკიცებით, სასამართლომ მოპასუხეებს მტკიცების ტვირთი არასწორად დააკისრა, მით უფრო, იმის გათვალისწინებით, რომ საქმეზე სახელმწიფოს კონკრეტული სამინისტრო წარმოადგენს, კანონით მკაცრად განსაზღვრულ ფარგლებში.
- 11.6 სასამართლოს აგრეთვე ყურადღება არ გაუმახვილებია, სადავო ქონების დაუფლების დროს მოსარჩელის თანამდებობრივ მდგომარეობაზე, სწორედ მისი თანამდებობრივი მდგომარეობა გახდა საფუძველი, მიეღო სადავო უძრავი ქონება მართლსაწინააღმდეგოდ.

12 საკასაციო სამართალწარმოების ეტაპი

- 12.1 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 5 მარტის განჩინებით მოპასუხეთა საკასაციო საჩივრები წარმოებაში იქნა მიღებული.
- 12.2 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 1 ივნისის განჩინებით საკასაციო საჩივრები დასაშვებად იქნა ცნობილი სსსკ-ის 391-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტების საფუძველზე და მიღებულ იქნა არსებითად განსახილველად. ამავე განჩინებით დაინიშნა საქმის ზეპირი მოსმენა 2018 წლის 6 ივლისს, მხარეთა მონაწილეობით.
- 12.3. საკასაციო სასამართლოს 2018 წლის 6 ივლისის სხდომაზე სააგენტოს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ მოსარჩელის მიმართ განხორციელებული იძულების დამადასტურებელი არც ერთი მტკიცებულება საქმეში წარდგენილი არ არის. მეორე კასატორის განმარტებით, იძულებით დადებული ხელშეკრულების ბათილად ცნობის შესახებ შეცილება ხელშეკრულების გაფორმებიდან ერთი წლის განმავლობაში უნდა განხორციელებულიყო, რადგან ივარაუდება, რომ თუ იძულება ხორციელდებოდა ხელშეკრულების გაფორმების მიზნით, შედეგის მიღების - ხელშეკრულების დადების შემდეგ იძულება აღარ განხორციელდებოდა, აქედან გამომდინარე მოსარჩელეს კანონით დადგენილ ვადაში შეცილება არ განუხორციელებია.
- 12.4. სამინისტროს წარმომადგენელმა სასამართლო სხდომაზე აღნიშნა, რომ ვინაიდან სადავო ქონება მოსარჩელეს სახელმწიფომ 1 ლარად პირდაპირი მიყიდვის გზით გადასცა, მოსარჩელეს ზნეობრივი ვალდებულება ჰქონდა, სახელმწიფოსათვის დაებრუნებინა სადავო უძრავი ქონება, რადგან მან სამოხელეო დანაშაული ჩაიდინა. პირველი კასატორის განმარტებით, სადავო გარიგების ბათილად ცნობის საფუძველი არ არსებობს, რადგან მოსარჩელემ მორალური მოტივით დაუბრუნა სახელმწიფოს ქონება, რადგან დასაჩუქრებული პირი ამას არ იმსახურებდა. სამინისტროს წარმომადგენელმა გაიზიარა სააგენტოს წარმომადგენლის მოსაზრება შეცილების ვადასთან დაკავშირებით.
- 12.5. მოსარჩელის წარმომადგენელმა გაიმეორა ის პრეტენზიები, რაც სარჩელში ჰქონდა აღნიშნული. მან განმარტა, რომ მოსარჩელის მიმართ იძულებას უშუალოდ თავდაპირველი მოპასუხე ახორციელებდა. რაც შეეხება მოსარჩელის მიერ წარდგენილი აღიარებითი სარჩელის იურიდიულ

ინტერესს, მოსარჩელის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში მისი სარჩელის ნაწილობრივ წარმოებაში მიღებაზე უარის თქმამ, იმ ფაქტმა, რომ სარჩელი წინამდებარე განჩინების მე-5 პუნქტში დასახელებული ხელშეკრულების ბათილად ცნობის ნაწილში ადმინისტრაციულ სასამართლოს გადაეცა, სარჩელის დანაწევრება და მოთხოვნის არაზუსტად ჩამოყალიბება გამოიწვია.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი, საქმის მასალები და მიიჩნევს, რომ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს და როგორც გასაჩივრებული განჩინება, ისე პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება უნდა გაუქმდეს და სარჩელი, როგორც დაუშვებელი, განუხილველად უნდა დარჩეს, შემდეგ გარემოებებზე მითითებით:

13. აღიარებითი სარჩელის დასაშვებობის, ისევე, როგორც მისი დასაბუთებულობის საკითხის შემოწმება სამართლის საკითხია და აქედან გამომდინარე, სასამართლომ პროცესის მონაწილე მხარის პრეტენზიის არარსებობის პირობებშიც, საკუთარი ინიციატივით უნდა შეამოწმოს სარჩელის დასაშვებობა საქმისწარმოების ნებისმიერ ეტაპზე. კანონის დანაწესიდან გამომდინარე, აღიარებითი მოთხოვნა დასაშვებია, თუ იკვეთება მოსარჩელის იურიდიული ინტერესი, რომ ასეთი აღიარება სასამართლოს გადაწყვეტილებით მოხდეს, მაგალითად, მამად ცნობა, მამობის დადგენა, ქორწინების ბათილად ცნობა, ლიტერატურული ნაწარმოების ავტორად აღიარება და ა.შ. ამ სახის სარჩელების მიზანია არა სუბიექტური უფლების მიკუთვნება, არამედ - უფლების სადავოობის აღმოფხვრა. ამ დროს სულაც არ არის აუცილებელი, რომ პირის უფლება დარღვეული იყოს, მაგრამ ვარაუდი იმისა, რომ მომავალში შეიძლება დაირღვეს, წარმოადგენს პირის იურიდიულ ინტერესს. ამიტომაც, ამ ტიპის სარჩელებს „უფლების დამდგენ“ სარჩელებსაც უწოდებენ. მიკუთვნებითი სარჩელებისგან განსხვავებით, აღიარებითი სარჩელის დავის საგანია თვით მატერიალურსამართლებრივი ურთიერთობა, რომელიც სუბსიდიური ხასიათის მატარებელია და იურიდიული ინტერესის არსებობა გამორიცხებულია, თუ შესაძლებელია მოპასუხის მიმართ მიკუთვნებითი

მოთხოვნის წარდგენა. საკასაციო სასამართლოს დიდმა პალატამ განმარტა: „...გარიგებების ბათილობა ფაქტობრივ წინაპირობად უნდა იქნეს მიჩნეული და არა დამოუკიდებელ მოთხოვნად. შესაბამისად, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში სწორედ აღსრულებითი სარჩელის განხილვის შედეგი და არა კონკრეტულ გარიგებათა ბათილად ცნობა მიეთითება, რადგან თავისთავად გარიგების ბათილად ცნობა არ იწვევს რაიმე იურიდიულ შედეგს, თუკი წმინდა სამართლებრივი თვალსაზრისით აღიარებითი სარჩელი არ იხილება“ (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის 2017 წლის 2 მარტის გადაწყვეტილების /საქმე # ას-664-635-2016/ დასკვნები 231-233-ე პუნქტებში და დიდი პალატის 2016 წლის 17 მარტის /საქმე # ას-121-117-2016/ განჩინების დასკვნები 55-56-ე პუნქტებში; შეადარეთ ასევე, სუსგ-ებს: #ას-937-887-2015, 10.11.2015წ.; # ას-17-14-2015, 01.07.2015წ.; # ას-1069-1008-2015, 16.12.2015წ.; # ას-773-730-2015, 08.09.2015წ.; # ას-181-174-2016, 06.05.2016წ.; # ას-323-308-2016, 03.06.2016წ.; #ას-407-390-2016, 10.06.2016წ.; # ას-375-359-2016, 17.06.2016წ.).

14. აღსანიშნავია, რომ სარჩელის ინსტიტუტის საპროცესო კლასიფიკაცია შესაძლებელია სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობის ანალიზით და დოქტრინაში განვითარებული შეხედულებით. სარჩელთა ძირითად სახეებად გვევლინება მიკუთვნებითი, გარდაქმნითი და აღიარებითი სარჩელები. პირველი ორი ჯგუფის სარჩელების ძირითადი მახასიათებელი ნიშანი ისაა, რომ ამ ტიპის სარჩელებზე მიღებული გადაწყვეტილება რეალური, აღსრულებადი გადაწყვეტილებაა და ამიტომ მათ აღსრულებად სარჩელადაც მოიხსენიებენ. რაც შეეხება აღიარებით სარჩელს, ის ასევე დარღვეული, თუ სადავოდ ქცეული უფლების დაცვის საპროცესო საშუალებაა, თუმცა, აღიარებითი სარჩელის მიმართ საკანონმდებლო დათქმები განსხვავებულია.
15. იურიდიული ინტერესის არსებობა განპირობებულია არა ზოგადად მხარის სუბიექტური ინტერესით, არამედ მატერიალურ-სამართლებრივი დანაწესით, რომლის შედეგის რეალიზაცია შესაძლებელია აღიარებითი სარჩელის აღძვრით. მატერიალურ-სამართლებრივი ნორმით განსაზღვრული უფლების დაცვას უნდა ემსახუროდეს აღიარებითი სარჩელი. სსსკ-ის 180-ე მუხლი ადგენს აღიარებითი სარჩელის იურიდიული ინტერესის განმსაზღვრელ კრიტერიუმებს, კერძოდ: ა) მოსარჩელეს უნდა ედავებოდნენ უფლებაში; ბ) დავის არსებობა უნდა ქმნიდეს მოსარჩელის უფლების მომავალში დარღვევის რეალურ საშიშროებას; გ) აღიარებითი სარჩელის გადაწყვეტა დავის გადაწყვეტის საუკეთესო საშუალება უნდა იყოს, კერძოდ, გადაწყვეტილების შედეგად სრულად გარკვეული შედეგი უნდა დგებოდეს მხარისათვის, აღიარებითი სარჩელის დაკმაყოფილება უნდა ქმნიდეს იმ უფლებისა თუ ურთიერთობის განსაზღვრულობას, რაც მოსარჩელესა და

მოპასუხეს შორის წარმოშობილი დავის გამო ირღვევა.

16. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში, მინდობილობისა და უძრავი ქონების უსასყიდლოდ გადაცემის შესახებ ხელშეკრულების ბათილად ცნობა მოსარჩელის დარღვეული უფლების აღდგენის წინაპირობა ვერ გახდება, ვინაიდან, სარჩელით არ არის მოთხოვნილი რაიმეს მიკუთვნება ან შესრულება, ხოლო სასამართლო არ არის უფლებამოსილი, საკუთარი ინიციატივით მიაკუთვნოს მხარეს ის, რაც მას არ მოუთხოვია (სსსკ-ის 248-ე მუხლი). სარჩელის შინაარსიდან გამომდინარე, მიკუთვნებითი მოთხოვნის წარდგენა შესაძლებელი იყო. მაგალითისათვის, მოსარჩელეს შეეძლო გარიგების ბათილობის სამართლებრივი შედეგი - კონდიქციური მოთხოვნა (სსკ-ის 976-ე მუხლის 1 „ა“ ქვეპუნქტისა და ამავე კოდექსის 979-ე მუხლის პირველი ნაწილი) წაეყენებინა მოპასუხისათვის. თუმცა, სხვა საკითხია რამდენად წარმატებული იქნებოდა სარჩელი, რადგანაც ის დაკმაყოფილებადი იქნებოდა მითითებული ნორმებით გათვალისწინებული ფაქტობრივი წინაპირობების (სამართლებრივი წინაპირობების) კანონით დადგენილი თანმიმდევრობით განხორციელებისა (შესრულების) და მოთხოვნის გამომრიცხავი, შემწყვეტი ან მისი განხორციელების ხელისშემშლელი გარემოებების არარსებობის შემთხვევაში.
17. საკასაციო სასამართლომ 2018 წლის 6 ივლისის სხდომაზე მხარეებს განუმარტა, რომ აღიარებითი სარჩელის დაკმაყოფილებაც კი უშედეგოა მოსარჩელისათვის, რომელსაც აღიარების იურიდიული ინტერესი არ აქვს და არც მიკუთვნებითი მოთხოვნა დაუყენებია სასამართლოს წინაშე. განსახილველ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დადასტურებულია და არც მხარეები დავობენ, რომ სადავო უძრავი ქონება თავდაპირველი მოპასუხის მეუღლის საკუთრებაშია. თავდაპირველი მოპასუხის მეუღლე კი მოცემულ დავაში რაიმე პროცესუალური სტატუსით არ მონაწილეობს. მოსარჩელის ინტერესია, რაც მისმა წარმომადგენელმაც დაადასტურა საკასაციო სასამართლოში გამართულ სხდომაზე, რომ სადავო უძრავი ქონება მას დაუბრუნდეს, თუმცა, მას ამგვარი მოთხოვნა სარჩელსა თუ დაზუსტებულ სარჩელში არ წარუდგენია. მოსარჩელის წარმომადგენლის განმარტებით ამგვარი გაუგებრობა საქალაქო სასამართლოს მიერ სარჩელის დანაწევრებამ გამოიწვია, თუმცა, მხარემ იმავდროულად ისიც აღნიშნა, რომ სასარჩელო მოთხოვნა არასრული სახით იქნა წარდგენილი.

18. საკასაციო სასამართლოს განმარტებით თუ მოსარჩელესა და სამინისტროს შორის 2012 წლის 23 აპრილის სადავო უძრავი ქონების უსასყიდლოდ გადაცემის შესახებ ხელშეკრულება ბათილად იქნებოდა მიჩნეული, აღნიშნული ამავე ქონებაზე 2012 წლის 23 აპრილის შემდეგ დადებული ყველა გარიგების ბათილობას გამოიწვევდა, რაც მიკუთვნებითი მოთხოვნის წარდგენის წინაპირობა უნდა გამხდარიყო, თუმცა, მოცემულ შემთხვევაში, იმ პირობებში, როდესაც საქმეში ჩართული არ ყოფილა თავდაპირველი მოპასუხის მეუღლე, რომლის საკუთრებადაც ირიცხება სადავო უძრავი ქონება, გარიგების ბათილად ცნობა მიკუთვნებითი მოთხოვნის წინაპირობის სახითაც ვერ იქნება განხილული. ამ ვითარებაში ცხადია, რომ მოსარჩელე აღიარებითი სარჩელით ვერ აღწევს სასურველ შედეგს და სამართლებრივად ვერ იუმჯობესებს მდგომარეობას. სწორედ აქედან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სარჩელი, როგორც დაუშვებელი, განუხილველად უნდა დარჩეს.
19. „პირის იძულება, ნების საწინააღმდეგოდ დათმოს საკუთრება მესამე პირის/პირების სასარგებლოდ, თავისი ხასიათით, წარმოადგენს მართლსაწინააღმდეგო ქმედებას, ვინაიდან ასეთი ქმედება არღვევს საქართველოს კონსტიტუციის 21-ე მუხლით, ევროპული კონვენციის პირველი დამატებითი ოქმის პირველი მუხლითა და სსკ-ის 170-ე მუხლით გარანტირებულ მესაკუთრის უფლებას, თავისუფლად ფლობდეს, სარგებლობდეს და განკარგავდეს საკუთრებას“ (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატის 2017 წლის 2 მარტის გადაწყვეტილების /საქმე # ას-664-635-2016/ 193-ე პუნქტი). იძულებით დადებულ გარიგებებთან დაკავშირებული შეცდომების და არა ხანდაზმულობის ვადის ათვლის თაობაზე საკასაციო სასამართლომ განმარტა: **„მნიშვნელოვანია, რომ იძულების მომენტის დასრულება უკავშირდება პირის სუბიექტურ აღქმას, რომ მის პიროვნებას ან ქონებას, მისი ოჯახის წევრებს ან ახლო ნათესავებს აღარ ემუქრებათ რეალური საფრთხე. იძულებით დადებული გარიგების შემთხვევაში ვადის დენა იწყება იმ მომენტიდან, როდესაც იძულების სიტუაცია მთავრდება. გადამწყვეტია მომენტი, რომელშიც შეცდომაზე უფლებამოსილი პირი აღარ იმყოფება იძულებით განპირობებული შედეგის გავლენის ქვეშ. აღნიშნული იძულებული პირის სუბიექტური თვალთახედვიდან უნდა იქნეს შეფასებული (იხ. A. Arnold in Ermann BGB Kommentar 14. Aufl. Band. I. Köln 2014 §124 Rn 4) და არა იძულების განხორციელების მომენტიდან ერთი წლის განმავლობაში... სსკ-ის 89-ე მუხლით დადგენილია არა ხანდაზმულობის, არამედ სადავო გარიგების გამო შეცდომების სპეციალური ერთწლიანი ვადა...“** (იხ. სუსგ # **ას-212-201-2017, 15.05.2017წ.**).
20. საკასაციო სასამართლო განსახილველი საკითხის სიცხადის მიზნით მოიშველიებს „ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის“

ევროპულ კონვენციას, რომლის მე-6 მუხლით აღიარებულია სამართლიანი სასამართლოს პრინციპი. კონვენციის აღნიშნული დათქმა, ევროსასამართლოს პრეცედენტული პრაქტიკის თანახმად, ექვემდებარება ფართო განმარტებას და თავის თავში არა მხოლოდ საქმის მიუკერძოებელ განხილვას, არამედ სამართლიან გადაწყვეტასაც მოიცავს, რაც თავისთავად მიაწოდებს იმაზე, რომ მართლმსაჯულების განხორციელება არ უნდა ატარებდეს ფორმალურ ხასიათს, არამედ, სამართალწარმოების მიზანი დარღვეული უფლების ეფექტიან და რეალურ დაცვაზეა ორიენტირებული, რაც ეროვნული სასამართლოს მიერ საკითხის ამომწურავ გადაწყვეტაზე მიაწოდებს და არა ფორმალური ხასიათის სამართალწარმოებაზე, რომელსაც დავის აღმოფხვრა არ მოჰყვება შედეგად.

21. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის პირველი პარაგრაფი ავალდებულებს სასამართლოს, დაასაბუთოს თავისი გადაწყვეტილება, რაც არ უნდა იქნეს გაგებული თითოეულ არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემად (*იხ. ჯღარკავა საქართველოს წინააღმდეგ, # 7932/03; Van de Hurk v. Netherlands, par.61, Garcia Ruiz v. Spain [GC] par.26; Jahnke and Lenoble v France (dec.); Perez v France [GC], par. 81); Boldea v. Romania, par. 30*). ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო დეტალურად აღარ იმსჯელებს განსახილველი საკასაციო საჩივრის იმ პრეტენზიებზე, რომელთაც საქმის გადაწყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობა არ გააჩნიათ.
22. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ პროცესუალური საკითხები, რომლებიც სსსკ-ით დადგენილი წესებითაა მოწესრიგებული სავალდებულოა, როგორც მხარეებისათვის, ასევე სასამართლოსათვის. შესაბამისად, საპროცესო საკითხები (მათ შორის სარჩელის განუხილველად დატოვება) ყველა შემთხვევაში უნდა საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი მოწესრიგების საფუძველზე.
23. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სარჩელი განუხილველად უნდა დარჩენილიყო საქმისწარმოების პირველივე ეტაპზე. შესაბამისად, არსებობს სააპელაციო სასამართლოს განჩინების (რომლითაც უცვლელად იქნა დატოვებული პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება) გაუქმების სსსკ-ის 394-ე მუხლის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული აბსოლუტური საფუძველი, რამდენადაც მიღებული განჩინება იმდენად დაუსაბუთებელია, რომ მისი სამართლებრივი საფუძლიანობის შემოწმება

შეუძლებელია.

24. ამასთან, არ არსებობს საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძველი, ვინაიდან, საჭირო არაა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო ხელმძღვანელობს სსსკ-ის 399-ე, 372-ე მუხლებითა და 187-ე მუხლის მე-2 ნაწილით, რომლის თანახმადაც, სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის შესახებ მოსამართლის განჩინება ჩაბარდება მოსარჩელეს, რომელსაც იმავდროულად უბრუნდება მის მიერ შეტანილი დოკუმენტები. თუ სარჩელის მიღებაზე უარის თქმის საფუძველი გამოვლინდება ამ სარჩელის წარმოებაში მიღების შემდეგ, მაშინ იმის მიხედვით, თუ როგორია ეს საფუძველი, სასამართლო შეწყვეტს საქმის წარმოებას ან სარჩელს განუხილველად დატოვებს (ამავე კოდექსის 272-ე და 275-ე მუხლები).
25. საკასაციო სასამართლო სსსკ-ის 199¹-ე მუხლზე დაყრდნობით გააუქმებს საქალაქო სასამართლოს მიერ გამოყენებულ სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებას, სარჩელის განუხილველად დატოვების გამო.
26. კასატორები სახელმწიფო ბაჟის გადახდის ვალდებულებისაგან გათავისუფლებული არიან.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8 მუხლით, 257-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 399-ე, 372-ე, 187.2-ე, 408.1, 408.2-ე და 199¹-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. სსიპ სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
3. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 27 ნოემბრის განჩინება და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2016 წლის 22 მარტის გადაწყვეტილება;
4. ვ----- ვ-----ის სარჩელი დარჩეს განუხილველად;
5. გაუქმდეს, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2014 წლის 16 ივლისის განჩინება, სარჩელის აღძვრამდე

უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების შესახებ, რომლითაც ყადაღა დაედო მ----- გ-----ის (პ/ნ 0-----) საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებას მდებარეს ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილი #36, კორპუსი 2, ფართი: 46.90 კვ.მ. საკუთრება: სხვენი, მიწის (უძრავი ქონების) საკადასტრო კოდი: 0-----
-----.

6. კასატორები გათავისუფლებული არიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდის ვალდებულებებისაგან;
7. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

თავმჯდომარე

ე. გასიტაშვილი

მოსამართლეები:

პ. ქათამაძე

ბ. ალავეიძე